

KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÓ HELY AZ ISKOLÁBAN¹

Nagy megtiszteltetésnek éreztem, felkértek ezen előadás megtartására. Először nagyon meglepődtem. Én személy szerint csak három éve vagyok a bocsföldi könyvtár vezetője és nem értettem, hogy miért is lehetnek kíváncsiak a mi kis könyvtárunk működésére, hiszen biztos vagyok benne, hogy nagyon sok remekül működő könyvtár létezik a környéken és nálam jóval tapasztaltabb könyvtáros kollégák dolgoznak nap mint nap, hogy eleget tegyenek az olvasók igényeinek. Aztán megkaptam az Országos Könyvtári Napok meghívóját és az első oldalon a következőt olvastam: Könyvtárak összefogása a tudásért ...és ekkor rájöttem, hogy ebben a témában a mi könyvtárunk tényleg élen jár és talán egyedüliek is vagyunk. S hogy miért is? E rövid bevezető után ezt szeretném összefoglalni Önöknek.

Bocsfölde község Zalaegerszegtől 8 km-re található, lakóinak száma kevéssel meghaladja az 1100 főt. A településnek 1953 óta van könyvtára, amely a falu művelődési házában működött, 2007-től mozgókönyvtári szolgáltató hely. 3 éve a könyvtár 5000 dokumentumos állományát a falu iskolájába költöztették és felkértek a könyvtárosi munka ellátására, hiszen előtte az iskola könyvtárát vezettem több éven keresztül. A felkérés nem volt véletlen: a falu vezetésének az volt a célja a könyvtár költöztetésével, hogy az iskolai és a községi könyvtár működését összehangolják, szorosabb kapcsolat alakuljon ki a művelődés elősegítésére.

Erre rá is kényszerülünk, hiszen maga a könyvtári helyiség nem nagy alapterületű, ezért az iskola aulája ad otthont a könyvtári rendezvényeknek. Így például tavaly kisdíákjainkkal együtt örülhettünk Péteri Erika költőnő gyerekbarát zenés-verses műsorának vagy diafilmes élménybeszámolót hallhattak és láthattak a zalaegerszegi Gaál Péter földrajz szakos világutazó pedagógus kollégám előadássorozatában a felnőttek és a gyerekek Nepál és a Himalája csillogó hegyeiről, Ausztrália csodás tájairól és India titokzatos világáról. Ezeket a helyeket ő mind bejárta; a könyvekben olvasható útleírások az ő szájából váltak valósággá és a diaképeket is maga készítette.

Tegyük fel a kérdést: mi az előnye, és ha van, mi a hátránya az iskolai és a községi könyvtár összeolvadásának, szoros kapcsolatának? El kell hogy mondjam, volt hátránya. A régi könyvtár épülete körül élők, az ún. felső falusiak közül kikerült olvasók elmaradtak, pedig a könyvek kiszállítását is felvállaltuk volna, de nem éltek a lehetőséggel, pedig szórólapokon az egész falu lakosságát értesítettük.

De! Úgy tartják a falusi öregek, ha bezárul egy ajtó, kinyílik egy ablak. Velünk is így történt. A költözés az alsó falusiaknak vált előnnyé és az itt lakók megtalálták a könyvtárat; új célközönsége is lett az iskolába költözéssel a könyvtárnak: a gyerekek és a gyerekek közvetítésével a szülők. És mi, pedagógusok is.

A könyvtár rendelkezik egy számítógéppel, nyomtatóval, és ami a mai fiataloknak nagyon fontos, internetelérhetőséggel is. Ez a mi esetünkben azt jelenti, hogy a gyerekek elvégezhetik az iskolában kapott feladatokat, kiselőadások készítését, tudományos kutatómunkát is végezhetnek a könyvtár dokumentumai és az internet segítségével. Élnek is ezzel a lehetőséggel, nagyon sok középiskolásunk visszajár, köztük hátrányos helyzetű diákok is, akik nem rendelkeznek otthon nyomtatóval és könyvtárunkban készítik el a házi feladataikat. A kutatómunkát nemcsak az internet és a könyvek segítik, hanem a folyóiratok is, amelyet a kistérségi könyvtárellátás keretében rendelni tudunk: a HVG, a National Geographic, A Földgömb, a Természetbúvár cikkei mind felhasználhatók az iskolai oktatás kibővítéséhez, de nagyon várják az Ufó és a Bravó újságok legfrissebb számain is.

---

¹ Elhangzott 2011. október 6-án, a József Attila Városi Könyvtár szakmai napján

A 67 gyermeket számláló kis iskolánknak 2 óvodai tagintézménye van, ők a könyvtár meseállományát használják előszeretettel, de iskolánk napirendje is olyan, hogy reggelente mesehallgatással kezdődik a nap, így nálunk a tanítás nem 8 óraker, hanem 10 perccel később kezdődik. Mi pedagógusok úgy gondoljuk, hogy a mese fontos. A meséknek gyógyító erejük van, a mesékben nincs lehetetlen. A mese nemcsak a legjobb „gyerekszoba”, hanem a legjobb útravaló is a kicsiknek. Azok az iskolás gyerekek, akiknek van kistestvérük, mesekönyvet visznek haza a könyvtárból a tesónak. Ő gyakorolja az olvasást, a kicsi pedig hallgatja a mesét, s ezáltal fejlődik, szocializálódik, szerepeket tanul és az életre nevelődik.

Történelem – földrajz szakos pedagógusként szívesen olvasgatom híres emberek mondásait, így idéznék Napóleontól, aki a következőket mondta: Mikor kell elkezdni egy gyerek nevelését? Húsz évvel születése előtt, az anyja nevelése által.

Mi már itt az iskolában szeretnénk olyan gyerekeket nevelni, akik szülőként, apukaként, anyukaként olvasni fognak a gyereküknek, mert nekik is olvastak, ha nem a szülő, akkor mi, pedagógusok. És olvasóvá nevelni itt kell, kicsi korban, hogy felnőttként meglássa a könyvtár kitárt kapuját és be is menjen rajta, mert tudja, hogy ismerős világ várja ott.

A mi könyvtárunknak ez az egyik pozitívuma: le tudjuk rakni az alapokat és tudunk építkezni rá. A gyerek az alap, a felnőtt a tégl. A gyermeki kíváncsiság kielégítése mellett a gyerekek többször is visznek haza könyvet a szülőknek: az anyukáknak szerelmes regényt – hiszen a felnőtt nők meséje ma a romantikus regény -, az apukáknak barkácskönyvet, de a nagymamáknak horgolási mintakönyvet is vittek haza, bár ők talán azt se tudják, mi az a horgolás. Folyóiratot is kölcsönözhetnek, így a Lakáskultúra című magazin örvend nagy népszerűségnek egyes olvasóknál. A gyerekek már azt is tudják, hogy 3 havonta érkezik az új szállítmány: a mozgókönyvtár keretében kicserélődnek a könyvek, DVD-k és azt is tudják, hogy ezek a sárga könyvek, hiszen sárga csík található a könyvek alján. Külön örülnek, ha kötelező olvasmány érkezik DVD-n, CD-n. Nem bánom, bár én a Gutenberg-galaxis híve vagyok, én még írok és olvasok, és ezt várom el a gyerekektől is. A Neumann-galaxis sok tekintetben elriaszt, azt meg egyenesen szörnyűnek tartom, hogy az Egyesült Államok egyes államaiban meg akarják szüntetni a folyóírást, mert félek, hogy ez hozzánk is begyűrűzik, mint a világválság. Ha a gyerek fantáziáját megragadja a kép, a látvány, akkor talán rávehető arra is, hogy elolvassa a könyvet, mert a könyv a maga nemében egy utánözhatatlan csoda, én pl. imádom az új könyvek illatát, az internet betű tömkelege ezt nem tudja pótolni.

A kistérségi könyvtártámogatás segítségével a közművelődés is fejlődött Bocföldén. A falunapok színvonalas műsorait támogatják, ill. az iskola művelődésére fordítják pl. az idei gyereknapon Mutyi bohóc kedveskedett kis műsorral a gyerekeknek. A pénzből tárgyi eszközöket is vásároltunk a könyvtár számára, egész pontosan kis puffokat, hogy le tudjanak ülni a rendezvényeken a gyerekek ill. az ovisok is használják Manó Tanodánkban a kis székeket, ahol a nagycsoportosokat készítjük fel kéthetente májusig az iskolára, és ők még a magas székeken nem éreznék jól magukat.

Összefoglalva: Az iskola és a könyvtár összekapcsolása, egy épületbe költöztetése sok pozitívummal járt, több előnnyel, mint hátránnyal. A gyerek behozza a szülőt, a felnőttet a könyvtárba és felnőttként behozza a gyerekét is az iskolába és a könyvtárba. Remélem lesz hova bejönni. Lesz Bocföldének iskolája és lesz a falunak könyvtára. Mert a vidéken is élnek emberek, élnek és élni szeretnének... Köszönöm a figyelmet, köszönöm a lehetőséget!

Baánné Tóthbán Tünde